

Mötesdatum
2018-05-15

Sekreterare
Lars Björklund, Jacob Edlund,
Monika Strömgren

Protokoll RMR:s Sågtimmerkommitté

Datum 2018-05-15
Plats Uppsala

Närvarande:

Torbjörn Andersson, Södra Timber
Lars Björklund, SDC, VMU
Jacob Edlund, SDC, VMU
Jens Eriksson, VMF Qbera
Lars Johansson, Stora Enso (ordförande)
Johan Svensson, Setra
Pierre Qvist, Vida Skog
Magnus Sjödin, SCA
Henrik Sjölander, SCA Timber
Monika Strömgren, SDC, VMU
Peter Åström (ersättare för Peter Gunnarsson), Sveaskog

Ej närvarande:

Magnus Engberg, SDC
Bo Swartström, Mellanskog

1 Mötesformalia

Ordföranden Lars Johansson hälsade välkomna. Lars Björklund med bistånd av Jacob Edlund och Monika Strömgren utsågs till sekreterare. Torbjörn Andersson och Peter Åström valdes till justerare. Dagordningen godkändes efter att en övrig fråga, färskhetsregler för sågtimmer, lagts till.

2 Föregående protokoll

Föregående protokoll godkändes. Föregående möte hölls 2018-01-24.

3 Södras arbete med skördarmätning – stampris

Torbjörn Andersson presenterade Södras system med skördarmätning och stampris (presentationen bifogas protokollet).

Betalningsform Stampris baseras på:

- Stamprislista med lokala prislistor för olika trädslag samt lokal kvalitetsfördelning
- Ger kr/m³fub för olika diameterklasser

- Kvalitet på beståndsnivå fångas med kvalitetsindex för tall (ålder och diameterspridning)
- Betalning för stammen, inte för topp och grenar

4 Pågående revidering av instruktionen för skördarmätning

En grupp bestående av M. Forsberg Sveaskog, P. Anderschen Södra, J. Hemmingsson VMF Syd och J Edlund har från hösten 2017 arbetat med revisionen av instruktionen för skördarmätning. Revisionen beräknas vara klar under hösten. Ett antal detaljer ska ses över, beaktas och ändras.

- Kontroll av stamfelsesved. Någon form av kontroll av uttaget av stamfelsesved ska införas.
- Antalet kontrollobjekt per objekt ska vara minst två.
- Noggrannare uppföljning att korrekt rotdelsfunktion och barkfunktion används. Avvikelser mellan topprotmätt och skördarmätt volym kan till stor del bero på att rotdelsfunktioner och barkfunktioner ligger fel. Detta bör beaktas bättre.
- Öppning för kontroll av stock på sågverk.
- Skördare ska inte jämföras med mätplats.
- Slumpningsfrekvens ska framgå i mätbesked.

5 Läget avseende ny topprotmätning sågbara sortiment

Mättningsinstruktionen med ny topprotmätning för sågbara sortiment godkändes av RMR 2018-03-02. RMR var också positiv till principerna i den föreslagna kontrollanvisningen. Efter RMR-mötet har det dock framkommit att nödvändig anpassning av KUPP, bland annat att få med stocktyp som variabel vid kontrollmätningen, inte hinner göras för KUPP 2. Införandet av ny topprotmätning skjuts därför framåt till efter införandet av KUPP 3, runt 2020. VMU-avdelningen verkar för att det ska kunna gå snabbare.

För att ändock kunna minska på användningen av toppformtalsmatriser föreslås att förslaget på kontrollanvisning ändras så att de nya principerna kan tillämpas även med nuvarande topprotmätning som kontrollmätning. Den modifierade kontrollanvisningen kommer med största sannolikhet godkännas av VMK-nämnden i maj.

Jämförelser med avseende på de nya topprotformlerna och andra mät- och beräkningsprinciper har gjorts på stockar från olika sågverk och skördare. Dessa har jämförts med analyser på VMR-data och data från stambanken. Analyserna visar att volymen kan komma att ändra sig någon procent för vissa kombinationer av stocktyp och trädslag. Analyserna visar dock inte entydigt att någon av de nya formlerna skulle behöva justeras.

Flera av företagen uttryckte besvikelse över att införandet av den nya topprotmätningen skjuts framåt. Ett stort antal sågverk hade planerat för att kunna komma igång under hösten 2018. Nu får man vid dessa fundera på om man ska testa att införa fastvolymmätning med den nuvarande topprotmätningen som kontrollmetod.

6 Läget avseende semiautomatisk klassning och krökmätning

Det är fortfarande bara i Bollsta som man tillämpar semiautomatisk klassning fullt ut med Microtecs system, SCA är nöjda. RemaSawco är på gång i Valåsen. Flera andra mätplatser som har utrustning från RemaSawco har uttalat intresse. I Ala (Finnos-utrustning) planeras det kunna

införas semiautomatisk klassning under året. Totalt tillämpar nu ca åtta sågverk ersättningsgrundande automatisk krökmätning.

7 Kontrollresultat vid fördelningsmätning inom trave av ex.vis kubb

Monika S beskrev förslaget på hur kontrollresultat ska tas fram för exempelvis skattning av fördelning av diameterklasser i trave. Förslaget innebär att systematisk avvikelse och standardavvikelse för värde och kvalitetsvärde (dvs dess värde om volymen var korrekt inmätt) beräknas. Detta motsvarar det som redan görs på stockmätt sågtimmer. Dessutom ska fördelningskattningens noggrannhet beräknas.

Preliminär plan för införande:

2018: Förankring och godkännande

2018: Kontrollresultat kan redovisas manuellt för enstaka platser

2019: Utveckling av IT-stöd i Kapp/Kupp för beräkning av kontrollresultat

Feb 2020: Kontrollresultat redovisas i Kapp/Kupp

Feb 2021: Kontrollresultat redovisas till VMK

Monika informerade även om att en kontrollanvisning för automatisk diameterfördelning av stockar i trave har blivit godkänd. Den avser två diameterklasser, men förhoppningen är att den snabbt ska kunna inbegripa flera klasser om nuvarande mätsystem uppvisar stabilitet.

8 Visionen för den framtida mätstationen – stockmätning som i en bränskanner?

Lars B redogjorde för diskussioner som förts med RISE. Bland annat besökte Lars B, Jacob E, Jens E och Monika S Nybysågen tillsammans med Anders Lycken och Joakim Eriksson från RISE. Mötet utmynnade i ett stöd för den i bilden nedan beskrivna visionen för framtida sågtimmermätning. Ett sådant system skulle baseras på optisk avsyning och ”machine learning”. Målsättningen är att kunna mäta både dimensioner och kvalitetsegenskaper, dvs att uppnå helautomatisk mätning. RISE lovade komma med förslag på förstudie.

Sågtimmerkommittén uttryckte starkt stöd för detta utvecklingsspår som ligger i linje med vad som fastlades efter kommitténs visionsseminarium i april 2015. Eftersom det i VMUs budget för 2018 inte budgeterats för just detta projekt diskuterade kommittén alternativa finansieringsmöjligheter för att kunna komma igång med arbetet under hösten 2018.

Eventuellt samarbete med RISE (fd SP-Träteknik) vad gäller sågtimmermätning

- Mät sågtimmer som om de vore plankor
- Pensionera den traditionella mät ramen

9 Färskhet på sågtimmer

Kommittén konstaterade att det behövs rikstäckande regler för färskhet på sågtimmer. Dessa bör vara datumbaserade och ange tillåtet antal dagar (veckor). Det påpekades att det idag finns möjlighet att ange avverkningsvecka men att det ofta läggs in felaktiga uppgifter. Diskussionen om färskhet ska fortsätta på kommande möte.

10 Individmärkning av stockar

Punkten inleddes med en kort diskussion inom kommittén kring nyttorna med individmärkning av stockar. Därefter följde en presentation av Bengt Sörvik från Otmetka AB och Rudolf Schraml från Holztechnikum i Salzburg. Bengt beskrev att den senaste versionen av deras märkningssystem bygger på en stämpel med storlek som ett visitkort. Den har dock ännu inte monterats i någon skördare. Rudolf beskrev arbete kring igenkänning av enskilda stockar med hjälp av årsringar, yttre form etc. Programpunkten avslutades med att konstatera att det torde krävas tydligare intäktskalkyler för att kunna få ett genomslag för teknik med individmärkning av stockar.

11 Kommande möten

Tid för nästa möte bestämdes ej. Lars J och Lars B kommer med förslag.